НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Вх.No 053-08-34
Дата 09 / 10 2020 г.
084

**РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

**ЧЕТИРИДЕСЕТ И ЧЕТВЪРТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ**

**КОМИСИЯ ПО ТРУДА, СОЦИАЛНАТА И ДЕМОГРАФСКАТА ПОЛИТИКА**

# Д О К Л А Д

**Относно: Общ законопроект за изменение и допълнение на Кодекса на труда, изготвен на основание чл. 81, ал. 2 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание, въз основа на приетите на първо гласуване на 1 октомври 2020 г. законопроект за изменение и допълнение на Кодекса на труда, № 002-01-32, внесен от Министерски съвет на 3 август 2020 г. и законопроект за изменение на Кодекса на труда, № 054-01-49, внесен от Искрен Веселинов и група народни представители на 3 юни 2020 г.**

***Общ проект!***

# З А К О Н

## за изменение и допълнение на Кодекса на труда

(Обн., ДВ, бр. 26 и 27 от 1986 г.; изм. и доп., бр. 6 от 1988 г., бр. 21, 30 и 94 от 1990 г., бр. 27, 32 и 104 от 1991 г., бр. 23, 26, 88 и 100 от 1992 г.; Решение № 12 на Конституционния съд от 1995 г. - бр. 69 от 1995 г.; изм. и доп., бр. 87 от 1995 г., бр. 2, 12 и 28 от 1996 г., бр. 124 от 1997 г., бр. 22 от 1998 г.; Решение № 11 на Конституционния съд от 1998 г. - бр. 52 от 1998 г.; изм. и доп., бр. 56, 83, 108 и 133 от 1998 г., бр. 51, 67 и 110 от 1999 г., бр. 25 от 2001 г., бр. 1, 105 и 120 от 2002 г., бр. 18, 86 и 95 от 2003 г., бр. 52 от 2004 г., бр. 19, 27, 46, 76, 83 и 105 от 2005 г., бр. 24, 30, 48, 57, 68, 75, 102 и 105 от 2006 г., бр. 40, 46, 59, 64 и 104 от 2007 г., бр. 43, 94, 108 и 109 от 2008 г., бр. 35, 41 и 103 от 2009 г., бр. 15, 46, 58 и 77 от 2010 г.; Решение № 12 на Конституционния съд от 2010 г. - бр. 91 от 2010 г.; изм. и доп., бр. 100 и 101 от 2010 г., бр. 18, 33, 61 и 82 от 2011 г., бр. 7, 15, 20 и 38 от 2012 г.; Решение № 7 на Конституционния съд от 2012 г. - бр. 49 от 2012 г.; изм. и доп., бр. 77 и 82 от 2012 г., бр. 15 и 104 от 2013 г., бр. 1, 27 и 61 от 2014 г., бр. 54, 61, 79 и 98 от 2015 г., бр. 8, 57, 59, 98 и 105 от 2016 г., бр. 85, 86, 96 и 102 от 2017 г., бр. 7, 15, 30, 42, 59, 77, 91 и 92 от 2018 г., бр. 79 от 2019 г. и бр. 13, 28, 44 и 64 от 2020 г.)

**§ 1.** Създава се чл. 2а:

„Двустранно сътрудничество

Чл. 2а. (1) Държавата насърчава социалния диалог и двустранното сътрудничество между синдикалните организации и организациите на работодателите по въпросите, определени в чл. 2.

(2) Представителните организации на работниците и служителите и на работодателите на национално равнище полагат усилия за развитие на социалния диалог и сътрудничеството, които да допринасят за:

1. укрепване на взаимното доверие;

2. взаимно зачитане на интересите;

3. утвърждаване на колективното трудово договаряне;

4. повишаване информираността на работниците и служителите;

5. мотивацията на работниците и служителите за активно участие в работния процес;

6. развитие и утвърждаване на корпоративната социална отговорност."

**§ 2.** В чл. 3в, ал. 1 след думите „Министерския съвет" се добавя „и по други въпроси".

**§ 3.** В чл. 10 се правят следните изменения:

1. Алинеи 1 и 2 се изменят така:

„(1) Този кодекс се прилага за трудовото правоотношение между работодател и работник или служител, чието място на работа е в България, доколкото не е предвидено друго в закон или в международен договор, който е в сила за Република България.

(2) Този кодекс се прилага и за трудовото правоотношение между български работодател и работник или служител, чието място на работа е извън България, доколкото не е предвидено друго в закон или в международен договор, който е в сила за Република България."

2. Алинея 4 се изменя така:

„(4) Прилагането на ал. 1, 2 и 3 не лишава работника или служителя от защитата, която му осигуряват повелителните норми на законодателството на държавата, на територията, на която или от която обичайно се полага трудът, когато те са по-благоприятни за работника или служителя."

**§ 4.** В чл. 51б се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея 4 се изменя така:

„(4) По общо искане на страните по колективния трудов договор, сключен на отраслово или браншово равнище, министърът на труда и социалната политика може да разпростре прилагането на договора или на отделни негови клаузи във всички предприятия от отрасъла или бранша след изразено писмено съгласие от всички организации на работниците и служителите и на работодателите, признати за представителни на национално равнище."

2. Създават се ал. 5, 6 и 7:

„(5) Разпространеният колективен трудов договор или отделните негови клаузи има действие спрямо работниците и служителите, които работят в предприятия, обхванати от съответния отрасъл или бранш.

(6) Разпространяването на колективния трудов договор или на отделни негови клаузи се извършва със заповед на министъра на труда и социалната политика, която се обнародва в неофициалния раздел на „Държавен вестник".

(7) Разпространеният колективен трудов договор или отделните негови клаузи се публикуват на интернет страницата на Изпълнителна агенция "Главна инспекция по труда" в тридневен срок от публикуването на заповедта по ал. 6.“

**§ 5.** В чл. 53 ал. 3 се изменя така:

„(3) Колективният трудов договор се вписва в регистър в инспекцията по труда, в района на която е седалището на работодателя. Колективните трудови договори по отрасли и браншове се вписват в Изпълнителна агенция "Главна инспекция по труда".“

**§ 6.** В чл. 57 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 2 след думите „която е сключила договора“ се поставя точка и текстът до края се заличава.

2. Създава се ал. 3:

„(3) Редът и условията за присъединяването по ал. 2, включително заплащане на парична присъединителна вноска, се определят между страните по договора, така че да не противоречат на закона или да го заобикалят, или да накърняват добрите нрави.“

**§ 7.** В чл. 107т се правят следните изменения и допълнения:

1. Създава се нова ал. 4:

„(4) По искане на предприятието ползвател изпратеният работник или служител може да бъде командирован при условията и по реда на чл. 121 или 121а от предприятието, което осигурява временна работа, за изпълнение на трудовите му задължения извън мястото на постоянната му работа. Искането се изпраща от предприятието ползвател до предприятието, което осигурява временна работа, 5 работни дни преди командироването на работника или служителя.“

2. Досегашните ал. 4 и 5 стават съответно ал. 5 и 6.

**§ 8.** В чл. 114 се правят следните изменения и допълнения:

1. Досегашният текст става ал. 1.

2. Създава се ал. 2:

„(2) Работникът или служителят може да сключи трудов договор по ал. 1 с работодателя, при когото работи, за извършване на работа, която не е в кръга на неговите трудови задължения, извън установеното за него работно време.“

**§ 9.** В чл. 114а се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 след думите „земеделски стопанин“ се добавя „или тютюнопроизводител“.

2. В ал. 3 думите „розов цвят и лавандула“ се заменят с „розов цвят, лавандула и тютюн“.

**§ 10.** В чл. 121а, ал. 6 думите „осигурят основно трудово възнаграждение в размер най-малко на минималната работна заплата, установена за страната, и/или най-малко на минималния размер на допълнителните трудови възнаграждения за извънреден и нощен труд“ се заменят с „начислява и изплаща трудово възнаграждение в съответствие с българското законодателство“.

**§ 11.** В чл. 139 ал. 5 се изменя така:

„(5) За някои длъжности поради особения характер на работата може да се установява задължение за дежурство или за разположение на работодателя през

определено време от денонощието. Редът за установяване задължение за дежурство и за разположение на работодателя, максималната продължителност на времето и редът за отчитането му се определят с наредба на Министерския съвет.“

**§ 12.** В чл. 139а, в ал. 5 и 6 думите „по ал. 3“ се заменят с „по ал. 4“.

**§ 13.** В чл. 140, ал. 3 думата „топла“ се заменя с „безплатна“.

**§ 14.** В чл. 142 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 2 тирето се заличава и думите „седмично, месечно или за друг календарен период, който не може да бъде повече от 6 месеца“ се заменят с „при условия и по ред, определени с наредба на Министерския съвет“.

2. Създават се нови ал. 3 и 4:

„(3) В случаите на ал. 2 работодателят определя период, за който се установява сумирано изчисляване на работното време, с продължителност от 1 до 4 месеца.

(4) С колективен трудов договор по чл. 51б може да бъде определен период за сумираното изчисляване на работното време до 12 месеца. Браншовете и отраслите, в които може да бъде определен период за сумирано изчисляване на работното време до 12 месеца, се установяват с наредбата по ал. 2.“

3. Досегашните ал. 3 и 4 стават съответно ал. 5 и 6.

**§ 15.** В чл. 146 се правят следните изменения и допълнения:

1. Създава се нова ал. 2:

„(2) С колективен трудов договор по чл. 51б може да се уговаря по-голяма продължителност на извънредния труд по ал. 1, но не повече от 300 часа през една календарна година.“

2. Досегашната ал. 2 става ал. 3.

3. Досегашната ал. 3 става ал. 4 и се изменя така:

„(4) Ограниченията по ал. 1 и 3 не се прилагат в случаите по чл. 144, т. 1 - 4.“

**§ 16.** В чл. 154, ал.1, думите „24 май – Ден на българската просвета и култура и на славянската писменост“, се заменят с „24 май – Ден на българската писменост, просвета и култура;“.

**§ 17.** В чл. 155, ал. 2 и 3 думите „8 месеца“ се заменят с „4 месеца“.

**§ 18.** В чл. 194 се създава ал. 5:

„(5) Сроковете по ал. 1 не текат през времето от подаване на искането до получаване на мнението на трудово-експертната лекарска комисия и/или на предварителното разрешение за уволнение от инспекцията по труда, в случаите по чл. 333, ал. 1.”

**§ 19.** В чл. 230 се правят следните изменения:

1. Заглавието се изменя така:

„Трудов договор за обучение по време на работа“.

2. В ал. 1, изречение първо думите „с условие“ се заличават.

3. В ал. 3 думите „с условие“ се заличават.

**§ 20.** Заглавието на чл. 232 се изменя така:

„Задължения за работа и отговорност за изпълнение на трудовия договор за обучение по време на работа“.

**§ 21.** В чл. 233 се правят следните изменения:

1. Заглавието се изменя така:

„Приложимост на трудовото законодателство към трудовия договор за обучение по време на работа“.

2. В текста думите „с условие“ се заличават.

**§ 22.** В чл. 233б се правят следните изменения:

1. Заглавието се изменя така:

„Трудов договор за стажуване“.

2. В ал. 1 думите „с условие“ се заличават.

**§ 23.** В чл. 328, ал. 1 т. 10 се изменя така:

„10. при придобиване право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, освен в случаите на чл. 69в от Кодекса за социално осигуряване; при навършване на 65-годишна възраст – за професори, доценти и доктори на науките, освен в случаите на § 11 от Преходните и заключителните разпоредби на Закона за висшето образование;“.

**§ 24.** В чл. 334, ал. 1 думите „с условие за стажуване“ се заличават.

**§ 25.** В чл. 351, ал. 2 след думите „институция на Европейския съюз“ се добавя „или международна организация, в която Република България членува“.

**§ 26.** В чл. 352, ал. 1 се правят следните изменения и допълнения:

1. Създава се нова т. 7:

„7. трудоустроеният или бременната работничка или служителка не работи, тъй като не е предоставена подходяща работа от работодателя съобразно предписанието на органите на медицинската експертиза;“.

2. Досегашните т. 7-9 стават съответно т. 8-10.

**§ 27.** В чл. 354, ал. 1 т. 4 се заличава.

**§ 28.** В чл. 413, ал. 3, т. 2 думите „от 20 000 до 30 000 лв., съответно глоба от 5000 до 20 000 лв.“ се заменят с „от 15 000 до 20 000 лв., съответно глоба от 5000 до 10 000 лв.“.

**§ 29.** В чл. 414 се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея 2 се отменя.

2. Създава се нова ал. 4:

„(4) За повторно нарушение по ал. 1 и 3 наказанието е имуществена санкция или глоба в размер от 15 000 до 20 000 лв., съответно за виновното длъжностно лице - глоба в размер от 5 000 до 10 000 лв.“.

3. Досегашната ал. 4 става ал. 5 и в нея след думите „ал. 3“ се поставя запетая и се добавя „включително когато нарушението е повторно“.

4. Досегашната ал. 5 става ал. 6.

5. Създава се ал. 7:

„(7) За системни нарушения на чл. 61, ал. 1, чл. 62, ал. 1 и 3, чл. 63, ал. 1 и 2, чл. 128, т. 2 и чл. 228, ал. 3 работодателят се наказва с имуществена санкция или глоба в размер от 20 000 до 30 000 лв., а виновното длъжностно лице - с глоба в размер от 10 000 до 20 000 лв.“.

**§ 30.** В чл. 415 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 думите „задължително предписание на“ се заменят с „принудителна административна мярка, приложена от“.

2. Създава се нова ал. 2:

„(2) Който не изпълни задължително предписание на контролен орган на инспекцията по труда, издадено на основание чл. 405а, ал. 4, се наказва с имуществена санкция или глоба в размер от 2500 до 15 000 лв.“.

3. Създава се ал. 3:

„(3) Който не оказва съдействие на контролен орган за спазване на трудовото законодателство при изпълнение на неговите функции, ако не подлежи на по-тежко наказание, се наказва с глоба в размер от 100 до 500 лв. или имуществена санкция в размер от 2500 до 15 000 лева, а виновното длъжностно лице, ако не подлежи на по-тежко наказание - с глоба в размер от 1000 до 10 000 лв.“.

4. Досегашната ал. 2 става ал. 4.

**§ 31.** В чл. 415а думите „едномесечен срок“ се заменят със „срок от тридесет дни“.

**§ 32.** В чл. 415б думите „едномесечен срок“ се заменят със „срок от тридесет дни“.

**§ 33.** В чл. 415г се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 3, т. 2 след думите „по-нисък от“ се добавя „70 на сто от”.

2. В ал. 6:

а) създава се нова т. 2:

„2. нарушението не е повторно или системно.“;

б) досегашната т. 2 става т. 3.

**§ 34.** В чл. 416 се създава ал. 11:

„(11) Системни нарушения са три или повече нарушения от един и същ вид, установени с влезли в сила наказателни постановления в период от три години.“

**§ 35.** В § 1 от Допълнителните разпоредби се създава т. 22:

„22. „Системни нарушения на трудовата дисциплина“ са три или повече нарушения на трудовата дисциплина, извършени за период от една година, като за поне едно от тях не е налагано дисциплинарно наказание и за налагането им не са изтекли установените срокове, а за тези, за които са налагани - когато дисциплинарните наказания не са заличени по съответния ред.“

## Допълнителна разпоредба

**§ 36.** С този закон се въвеждат изискванията на Директива (ЕС) 2018/957 на Европейския парламент и на Съвета от 28 юни 2018 година за изменение на Директива 96/71/ЕО относно командироването на работници в рамките на предоставянето на услуги (ОВ, L 173/16 от 9 юли 2018 г.).

## Заключителни разпоредби

**§ 37.** В Закона за държавния служител (обн., ДВ, бр. 67 от 1999 г.; изм. и доп., бр. 1 от 2000 г., бр. 25, 99 и 110 от 2001 г., бр. 45 от 2002 г., бр. 95 от 2003 г., бр. 70 от 2004 г., бр. 19 от 2005 г., бр. 24, 30 и 102 от 2006 г., бр. 59 и 64 от 2007 г., бр. 43, 94 и 108 от 2008 г., бр. 35, 42, 74 и 103 от 2009 г., бр. 15, 46, 58, 77, 91 и 97 от 2010 г., бр. 1, 18 и 100 от 2011 г., бр. 15, 20, 38 и 82 от 2012 г., бр. 15 и 68 от 2013 г., бр. 14, 24, 54 и 98 от 2015 г., бр. 38, 57, 81 и 105 от 2016 г., бр. 86 и 103 от 2017 г., бр. 7, 30, 38, 77 и 103 от 2018 г.; Решение № 3 на Конституционния съд от 2019 г. – бр. 23 от 2019 г.; изм. и доп., бр. 79 и 100 от 2019 г. и бр. 13, 28 и 44 от 2020 г.), в чл. 56, ал. 1 думите „8 месеца“ се заменят с „4 месеца“.

**§ 38.** Параграфи 7 и 10 влизат в сила от 30 юли 2020 г., а § 11, 14 и 15 влизат в сила от 1 януари 2021 г.

**ПРЕДСЕДАТЕЛ на КТСДП:**

**Д-Р ХАСАН АДЕМОВ**

**РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

**ЧЕТИРИДЕСЕТ И ЧЕТВЪРТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ**

**КОМИСИЯ ПО ТРУДА, СОЦИАЛНАТА И ДЕМОГРАФСКАТА ПОЛИТИКА**

НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Вх.No 053-08-34
Дата 09 / 10 2020 г.

**ДО**
**Г-ЖА ЦВЕТА КАРАЯНЧЕВА**
**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА**
**НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ**

**УВАЖАЕМАГОСПОЖО КАРАЯНЧЕВА,**

На основание чл. 81, ал. 2 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание приложено Ви изпращам общ законопроект за изменение и допълнение на Кодекса на труда, изготвен въз основа на приетите на първо гласуване на 1 октомври 2020 г. законопроект за изменение и допълнение на Кодекса на труда, № 002-01-32, внесен от Министерски съвет на 3 август 2020 г. и законопроект за изменение на Кодекса на труда, № 054-01-49, внесен от Искрен Веселинов и група народни представители на 3 юни 2020 г.

**Приложение:** Съгласно текста.

**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА**
**КОМИСИЯТА ПО ТРУДА,**
**СОЦИАЛНАТА И ДЕМОГРАФСКАТА**
**ПОЛИТИКА**

**ХАСАН АДЕМОВ**